

TEBLİĞ

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan:

**ELEKTRİK PİYASASINDA LİSANSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNE İLİŞKİN
YÖNETMELİĞİN UYGULANMASINA DAİR TEBLİĞ**

1. AMAÇ

1.1. Bu Tebliğ, 21/7/2011 tarihli ve 28001 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasasında Lisansız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik kapsamındaki uygulamaları düzenlemeyi amaçlar.

2. DAYANAK

2.1. Bu Tebliğ, Yönetmeliğin 30 uncu maddesinin altıncı fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

3. KAPSAM

3.1. Bu Tebliğ, 21/7/2011 tarihli ve 28001 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasasında Lisansız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik kapsamındaki uygulamaları kapsar.

3.2. Yönetmelik ve bu Tebliğ, elektrik piyasasında;

3.2.1. Yalnızca kendi ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kojenerasyon tesisi kuran/kuracak gerçek ve tüzel kişilerden lisans alma ve şirket kurma yükümlülüğünden muaf tutulacaklara uygulanacak usul ve esasları,

3.2.2. Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı kurulu gücü azami beş yüz kilovatlık üretim tesisi kuran/kuracak gerçek ve tüzel kişilere uygulanacak usul ve esaslar ile bu kişilerin dağıtım sistemine ihtiyaç fazlası enerji vermeleri ve/veya sistemden enerji çekmeleri halinde uygulanacak usul ve esasları,

3.2.3. Mikro kojenerasyon tesisi kuran/kuracak gerçek ve tüzel kişilerden lisans alma ve şirket kurma yükümlülüğünden muaf tutulacaklar ile bu kişilerden sisteme ihtiyaç fazlası enerji verme yetkisini haiz olanların sisteme ihtiyaç fazlası enerji vermeleri halinde tabi olacakları usul ve esasları,

3.2.4. Tüketim birleştirme ve üretim kaynak belgesi verilmesine ilişkin usul ve esasları, kapsar.

3.3. Bu Tebliğ, 18/5/2002 tarihli ve 24759 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İmdat Grupları ve Üçüncü Şahısların Kuracakları Elektrik Tüketim Tesisleri İzin Belgelerinin Verilmesi, Projelerin Onaylanması ve Kabul İşlemlerine İlişkin Yetkili Kuruluşların Belirlenmesine Dair Tebliğ kapsamında tesis edilecek özel üretim tesislerini kapsamaz.

4. TANIMLAR

4.1 Bu Tebliğ’de geçen terim ve tanımlar Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde geçen anlam ve kapsama sahiptir.

4.2 Bu Tebliğ’de geçen Yönetmelik ifadesi 21/7/2011 tarihli ve 28001 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasasında Lisansız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik anlamına gelir.

4.3 4.1 kapsamında yer almayan;

4.3.1 **Alternatif Akım (AC):** Genliği ve yönü periyodik olarak değişen elektrik akımı,

4.3.2 **Doğru Akım /Sürekli Akım (DC):** Bir elektrik devresinde elektrik yüklerinin veya akımın belli bir yönde akan, yönü ve şiddeti değişmeyen akımı,

4.3.3 **Düşük veya aşırı ikazlı çalışma:** Sistem gerilimini düzenlemek amacıyla senkron kompensatörlerin ve/veya jeneratörlerin ikaz akımlarının azaltılması veya arttırılması,

4.3.4 **Paralel İşletim:** Şebeke bağlantılı üreticinin şebekeye ya da mevki yüklerine, şebeke ile birlikte elektrik vermesini sağlayan işletim durumu,

4.3.5 **Tebliğ:** bu Tebliği, anlamına gelir.

5. MUAFİYETLER

5.1 Mikro kojenerasyon veya kurulu gücü azami 500 kW olan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesislerinde üretim yapacak gerçek veya tüzel kişiler lisans alma ve şirket kurma yükümlülüğünden muaftır.

5.2 Yalnızca kendi ihtiyacını karşılamak amacıyla, tesis toplam verimliliği 27/10/2011 tarihli ve 28097 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelikte belirlenen değer üzerinde olan kojenerasyon tesisi kuracak gerçek veya tüzel kişiler, lisans alma ve şirket kurma yükümlülüğünden muaftır.

5.3 Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında, her bir tüketim tesisi için bir adet kojenerasyon tesisi ya da mikro kojenerasyon tesisi ya da yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisi kurulması esastır. Ancak dağıtım sisteminde yeterli kapasite bulunması halinde bir tüketim tesisi için birden fazla yenilenebilir enerji kaynağına dayalı üretim tesisi ya da tesisleri kurulmasına izin verilebilir. Bu tesislerin toplam kurulu gücü 500kW’dan büyük olamaz.

5.4 Her bir tüketim tesisi için kurulabilecek yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisinin veya

tesislerinin toplam kurulu gücü 500 kW'tan fazla olamaz.

- 5.5 Bir gerçek veya tüzel kişi, uhdesindeki her bir tüketim tesisi için sadece bir adet mikro kojenerasyon tesisi kurabilir.

6. BAĞLANTI ESASLARI

- 6.1. Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında kurulacak üretim tesisleri ancak dağıtım sistemine bağlanır.
- 6.2. İletim tesisine doğrudan bağlı tüketim tesisleri için Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında kurulacak, tüketim tesisleriyle aynı yerde kurulu olmayan üretim tesisleri 6.1 hükmüne tabidir.
- 6.3. Her bir irtibat merkezinde bir kişiye tüketim tesisinden bağımsız olarak yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisleri için en fazla 500 kW, mikro kojenerasyon tesisleri için en fazla 50 kW tahsis yapılabilir.
- 6.4. Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında YG seviyesinden dağıtım sistemine bağlanmak isteyen rüzgâr ve/veya güneş enerjisine dayalı üretim tesisleri için TEİAŞ'ın her bir transformatör merkezine yönlendirilen toplam güç miktarı rüzgâr ve güneş enerjisi için 2 MW'a ulaşıncaya kadar dağıtım şirketince ilgili esas ve usullere göre bağlantı kapasitesi tahsisi yapılabilir.
- 6.5. Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında üretim tesisi kuracak kişilerin üretim tesisleri ile tüketim tesislerinin aynı dağıtım bölgesi içerisinde yer alması zorunludur.
- 6.6. Kurulu gücü 5 kW'a eşit veya daha düşük olan üretim tesisi şebekeye AG seviyesinden tek fazlı olarak bağlanabilir. Kurulu gücü 5 kW'ın üzerindeki üretim tesisleri ise şebekeye ancak üç fazlı olarak bağlanır.

7. GENEL HÜKÜMLER

- 7.1 Bu Tebliğ'de kW birimi ile verilen bütün değerler elektrik gücünü göstermektedir.
- 7.2 Yönetmelik ve bu Tebliğ hükümlerine göre tam ve eksiksiz başvurular işleme alınır, aksi halde reddedilir. Başvurunun işleme alınarak tamamlanması, eksiklerinin giderilmesi, dosyaya sonradan evrak sunulması mümkün değildir.
- 7.3 Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında kurulacak üretim tesisleri dağıtım sistemine, teknik özellikleri ve bağlantı noktası itibarıyla dağıtım sisteminin mevcut kapasitesi dikkate alınarak YG veya AG gerilim seviyesinden bağlanabilir. Bağlantı başvurusu talebi, öncelikle Yönetmelik ve bu Tebliğ daha sonra ilgili oldukları ölçüde ilgili teknik mevzuat ile ilgili mevzuat hükümlerine dayalı olarak reddedilebilir.
- 7.4 Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında gerçek veya tüzel kişiler tarafından inşa edilip işletilecek elektrik üretim tesisleri öncelikle bu Tebliğ'de daha sonra ilgili mevzuat ve ilgili teknik mevzuatta yer alan esas, usul, koşul ve talimatlar dikkate alınarak projelendirilecek, kurulacak ve işletilecektir.
- 7.5 Dağıtım sistemine bağlanacak üretim tesisinin Yönetmelik, bu Tebliğ, ilgili teknik mevzuat ve ilgili mevzuatta belirlenen kıstaslara uygun olarak projelendirilmesi, kurulması ve işletilmesi kullanıcının sorumluluğundadır. Bu Tebliğ'de yer alan esas, usul, koşul ve talimatlara uymayan kullanıcılara 32.5 hükmünde öngörülen yaptırımlar uygulanır.
- 7.6 Elektrik dağıtım şebekesine bağlı bir üretim tesisi, dağıtım şirketi tarafından, test ve kontrol, şebekede tadilat, bakım-onarım veya genişletme işleri gerektiği durumlarda ya da can ve mal emniyetinin sağlanması, kaza, sistem arızası, sistem güvenliği ya da işletme koşulları bakımından aciliyet arz eden durumlarda ya da mücbir sebep hallerinde ya da bunlara benzer zaruri hallerde şebekeden ayrılabilir. Bu durumlarda üretici tarafından müspet ve menfi zararların tazmini de dâhil olmak üzere mali hak talebinde bulunulamaz.
- 7.7 Can ve mal emniyetinin sağlanması amacıyla dağıtım şebekesinin, enerji kesintisi ve diğer durumlar sebebiyle normal çalışma sınırlarının dışında olması halinde bu Tebliğ'in 17 nci maddesinde yer verilen Tablo 1 ve Tablo 2'de verilen süreler içinde üretim tesisi dağıtım sisteminden otomatik olarak ayrılmalıdır.
- 7.8 Elektrik dağıtım şebekesine bağlı/bağlanacak her bir üretim tesisinde üretilecek elektriğin; harmonik, gerilim dalgalanması ve fliker şiddeti karakteristikleri faz başına akımı 16 A ve daha küçük tesisler için EK-1.4'te verilen değerlere, diğer tesisler için tesisin gücü, tipi ve bağlantı seviyesine bağlı olarak TS EN 61000 serisinden ilgili standartlara uygun olması gerekir. Tesis tarafından şebekeye enjekte edilen doğru akım değeri EK 1.4'de verilen sınır değeri aşmamalıdır.
- 7.9 Üretim tesisinin ünite/ünitelerinin bağlandığı dağıtım sistemiyle senkronize olması için gerekli şartlar Madde 19'a uygun olarak belirlenir ve bu şartlara bağlantı anlaşmasında yer verilir.
- 7.10 Üretim tesisi bağlantı anlaşmasında yer alan anlaşma gücünden daha büyük güçte çalıştırılmaz. Aksi takdirde bu Tebliğ'in 32.5 maddesindeki yaptırımlar uygulanır.
- 7.11 Geçici ve/veya gezici abone grubunda yer alan tüketim tesisleri için gerçek veya tüzel kişilerce Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında üretim tesisi kurulamaz.
- 7.12 Kullanıcı tarafından tesis edilecek elektrik üretim tesisi ve bağlantı ekipmanında kullanılan malzemeler; ilgili standartlara göre imal edilmiş, garanti kapsamında ve son beş yılın üretimi olmalıdır.
- 7.13 Yönetmeliğin 23 üncü maddesinde düzenlenen teşvik uygulamasından yararlanılabilmesi, kullanıcının üretim tesisinde kullanılan makine ve/veya elektro-mekanik aksam için Bakanlıkça çıkarılan ve 19/6/2011 tarihli ve 27969 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yenilenebilir Enerji Kaynaklarından Elektrik Enerjisi

Üreten Tesislerde Kullanılan Aksamın Yurt İçinde İmalatı Hakkında Yönetmeliğe göre belirlenecek destek fiyatına ilişkin belgeyi bölgesinde faaliyet göstereceği dağıtım şirketine sunması kaydıyla mümkündür. Kullanıcı bu teşvikten belgeyi geçici kabulden önce sunması halinde geçici kabul tarihinden, belgeyi faaliyet gösterirken sunması halinde belgeyi sunduğu takvim ayını takip eden bir sonraki ay itibariyle yararlanmaya başlar.

- 7.14** Üretim tesisinin kısa devre akımına katkısı ile birlikte oluşabilecek kısa devre akımı, dağıtım sistemi teçhizatının kısa devre akımına dayanma değerinden ve dağıtım sistemi için belirlenen limitlerden fazla olamaz.
- 7.15** Geçici kabul öncesi test çalışmaları sırasında teçhizatı meydana gelebilecek hasarlardan ve enerjilenecek tesisler ile (havai hat v.b.) ilgili can ve mal emniyetinden tesis sahibi sorumludur.
- 7.16** Geçici kabul öncesi ve geçici kabul işlemleri sürecinde test işlemleri süresince dağıtım sistemine verilen elektrik enerjisinden dolayı üretici hiç bir şekilde ücret talep etmez.
- 7.17** Yapılacak testler ve süreleri dağıtım şirketine tesis sahibince bildirilir.
- 7.18** Üretim yapacak gerçek veya tüzel kişiler tarafından yapılan başvuruların Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında her takvim ayı içinde alınarak takip eden ayın ilk 20 günü içinde toplu olarak değerlendirilip sonuçlandırılması esastır.
- 7.19** Lisanssız üretim tesisinin mülkiyet sınırına; Elektrik Piyasasında İletim ve Dağıtım Sistemlerine Bağlantı ve Sistem Kullanımı Hakkındaki Tebliğinin “Dağıtım Sistemi Mülkiyet Sınırları” başlıklı 9 uncu maddesine göre tüketiciler için belirtilen sınırları içerir şekilde Bağlantı Anlaşmasının özel hükümler bölümünde yer verilir.
- 7.20** Her yıl Ağustos ayında dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi tarafından Kuruma sunulacak olan formların doldurulması için gerekli her türlü bilgi üretim tesisi sahibince Temmuz ayının son üç günü içinde dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi tarafından internet sitesinde yayımlanmış matbu formlarda dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiye verilecektir.
- 7.21** TEİAŞ; bu Tebliğ’in yayımı tarihinden itibaren Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında kurulacak kurulu gücü 500 kW’a kadar olan kojenerasyon tesisleri, yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisleri ve mikro kojenerasyon tesisleri için, bu Tebliğin 6.4 hükmünde belirlenen 2 MW bağlantı kapasitesi hariç, üretim tesislerinin bağlanacağı TEİAŞ’a ait her bir trafo merkezi için toplam bağlanabilir üretim tesisi gücünü belirleyerek ilgili dağıtım şirketine bildirir. Kurulu gücü 500 kW’tan büyük olan kojenerasyon tesisleri için nihai karar, arıza akım limiti konusunda TEİAŞ’tan alınacak görüş sonucunda başvuru sahibine yazılı olarak bildirilir.
- 7.22** Kurulacak üretim tesislerinin sisteme bağlantısı için bir defaya mahsus dağıtım bağlantı bedeli, bağlantı anlaşmasının yapılması esnasında, tahsil edilir ve iade edilmez. Aynı yerde olan veya aynı yerde olmayan tüketim tesisi için dağıtım bağlantı bedeli ödenmiş olması, üretim tesisi için bu bedelin alınmasına engel teşkil etmez.
- 7.23** Mevcut üretim tesisinde kurulu güç tadilatı yapılması için dağıtım şirketine yapılan başvuru, dağıtım şirketi tarafından yeni başvuru olarak değerlendirilir.
- 7.24** Üretim tesisinin bağlantı noktasındaki değişiklikler sonucunda bağlantı anlaşması bu Tebliğ’de hüküm bulunmaması halinde 27/3/2003 tarihli ve 25061 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasasında İletim ve Dağıtım Sistemlerine Bağlantı ve Sistem Kullanımı Hakkında Tebliğ hükümlerine göre tadil edilir.
- 7.25** Bu Tebliğ’de atıf yapılan standartların en son baskıları geçerli kabul edilir ve ona göre işlem tesis edilir.

8. BAĞLANTI BAŞVURULARININ YAPILMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİ

- 8.1** Yönetmelik kapsamında hidroelektrik tesislerde elektrik üretimi yapmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler başvurularını üretim tesisini kuracakları ilin il özel idaresine yapar. Başvuruda aşağıda belirtilen belgeler istenir;
- 8.1.1 Yönetmelik EK-2’de yer alan Başvuru Formu,
- 8.1.2 Yönetmelik EK-1’de yer alan Lisanssız Üretim Bağlantı Başvuru Formu,
- 8.1.3 Üretim tesisinin kurulacağı yere ait tapu belgesinin aslı veya noter onaylı sureti ya da kiralama belgesi,
- 8.1.3.1 Tapu belgesinin aslının fotokopisiyle birlikte ilgili il özel idaresi yetkilisine ibrazı halinde idare yetkilisi aslı ile fotokopisi arasında karşılaştırma yaparak fotokopi nüshayı kabul edebilir. Bu durumda fotokopi nüshanın, idare yetkilisince “ASLI İDARECE GÖRÜLMÜŞTÜR” kaydını düşerek, adını soyadını açıkça yazması ve imzalaması gerekir.
- 8.1.3.2 Üretim tesisinin kamu veya hazine arazisi veya orman sayılan alanlar üzerine kurulmak istenmesi halinde bu arazinin ilgili mevzuatına göre kullanım hakkının edinildiğine dair belgenin sunulması gerekir. Bu belge sarahaten “ENERJİ ÜRETİM TESİSİ KURULMASI İÇİN İZİN VERİLMİŞTİR” kaydını içermelidir. Kamu veya hazine arazisi veya orman sayılan alanlar üzerine ilgili mevzuatı uyarınca, Yönetmelik ve bu Tebliğ’e göre tüketim tesisi niteliğinde, bir tesis kurulması için izin alınmış olması halinde söz konusu tesisin elektrik aboneliğinin tesis edilmiş

- olması ve hazırda faal olması ve fiilen elektrik tüketiyor olmasının belgelendirilmesi de gerekir. Tesis inşaatı tesisin hazırda faal olduğu şeklinde anlaşılamaz.
- 8.1.3.3 Şehir veya köy halkının içme suyu şebekesi üzerinde kurulacak üretim tesisleri ancak ilgili yerel yönetim veya içme suyu birliği tarafından kurulabilir veya kurdurulabilir. Tarımsal sulama şebekesi üzerine kurulacak üretim tesisleri ancak ilgili tarımsal sulama birliği veya kooperatifi tarafından kurulabilir veya kurdurulabilir.
- 8.1.4 Kurulacak tesisin teknik özelliklerini de gösteren Tek Hat Şeması,
- 8.1.5 Kira sözleşmesinin yazılı şekilde yapılmış olması, tarafların imza sirkülerinin sözleşme ekinde bulunması gerekir,
- 8.1.6 Kamu veya hazine arazisi veya orman sayılan alanlar üzerine kurulacak üretim tesisi için arazinin ilgili mevzuatına göre kullanım hakkının edinildiğine dair belge edinilememişse ve söz konusu arazi yukarıdaki hükümlere uygun biçimde bir başkasına da tahsis edilmemişse, tesis sahasını/mahallini tahsise yetkili Orman Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Milli Emlak Genel Müdürlüğü veya İl Özel İdaresi gibi ilgili kurumdan alınacak, arazinin bir başkasına tahsis edilmediğini ve tahsis için ilgisince başvuru yapıldığını bildirir resmi yazı, başvuru aşamasında yeterli kabul edilecektir.
- 8.2** Yönetmelik kapsamında hidroelektrik tesisler harici tesislerde elektrik üretimi yapmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler başvurularını üretim tesisini kuracakları mahallin tabi olduğu dağıtım şirketine yapar. Başvuruda aşağıda belirtilen belgeler istenir;
- 8.2.1 Yönetmelik EK- 1’de yer alan EK-1 Lisanssız Üretim Bağlantı Başvuru Formu,
- 8.2.2 Üretim tesisinin kurulacağı yere ait tapu belgesinin aslı veya noter onaylı sureti ya da kiralama belgesi,
- 8.2.2.1 Tapu belgesinin aslının fotokopisiyle birlikte ilgili dağıtım şirketi yetkilisine ibrazı halinde şirket yetkilisi aslı ile fotokopisi arasında karşılaştırma yaparak fotokopi nüshayı kabul edebilir. Bu durumda fotokopi nüshaya, şirket yetkilisince “ASLI ŞİRKETÇE GÖRÜLMÜŞTÜR” kaydını düşerek, adının soyadının açıkça yazılması ve imzalanması gerekir.
- 8.2.2.2 Üretim tesisinin kamu veya hazine arazisi veya orman sayılan alanlar üzerine kurulmak istenmesi halinde bu arazinin ilgili mevzuatına göre kullanım hakkının edinildiğine dair belgenin sunulması gerekir. Bu belge sarahaten “ENERJİ ÜRETİM TESİSİ KURULMASINA İZİN VERİLMİŞTİR” kaydını içermelidir. Kamu veya hazine arazisi veya orman sayılan alanlar üzerine ilgili mevzuatı uyarınca, Yönetmelik ve bu Tebliğ’e göre tüketim tesisi niteliğinde, bir tesis kurulması için izin alınmış olması halinde söz konusu tesisin hazırda faal olması ve elektrik aboneliğinin tesis edilmiş olması ve fiilen elektrik tüketiyor olmasının belgelendirilmesi gerekir. Tesis inşaatı tesisin hazırda faal olduğu şeklinde anlaşılamaz.
- 8.2.2.3 Kamu veya hazine arazisi veya orman sayılan alanlar üzerine kurulacak üretim tesisinin jeotermal enerji kaynağına dayalı olması halinde ilgili mevzuatına göre arama ruhsatının sunulması icap eder.
- 8.2.2.4 Kamu veya hazine arazisi veya orman sayılan alanlar üzerine kurulacak üretim tesisinin rüzgâr ve/veya güneş enerjisine dayalı üretim tesisi olması halinde tesis mahallinin/sahasının ilgili mevzuatına göre tahsis edilmiş olması şarttır. Tahsis belgesi sarahaten “ENERJİ ÜRETİM TESİSİ KURULMASINA İZİN VERİLMİŞTİR” kaydını içerecektir.
- 8.2.2.5 Kira sözleşmesinin yazılı şekilde yapılmış olması, tarafların imza sirkülerinin sözleşme ekinde bulunması gerekir.
- 8.2.3 Kurulacak tesisin teknik özelliklerini de gösteren Tek Hat Şeması.
- 8.3** Yönetmelik kapsamında hidroelektrik tesisler harici tesislerde elektrik üretimi yapmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler başvurularını üretim tesisini kuracakları mahallin/tesis sahasının, OSB dağıtım lisansı sahibi organize sanayi bölgesi sınırları içinde olması halinde ilgili OSB dağıtım lisansı sahibi organize sanayi bölgesine yapar. OSB dağıtım lisansı sahibi organize sanayi bölgesi tüzel kişiliği Yönetmelik’te ve bu Tebliğ’de aksi belirtilmedikçe Yönetmelik ve bu Tebliğ’de dağıtım şirketi için tanımlanan tüm işlemleri eşzamanlı olarak yapar.
- 8.4** Başvuru sahibi, hidroelektrik üretim tesisi kurmak istemesi halinde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından 26/6/2003 tarihli ve 25150 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasasında Üretim Faaliyetinde Bulunmak Üzere Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümlerinde belirlenecek belgeleri de başvurusuna eklemek zorundadır.
- 8.5** Koenerjasyon tesisleri için 27/10/2011 tarihli ve 28097 sayı Resmi Gazete’de yayımlanan Enerji Kaynaklarının ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmeliğin 29 uncu maddesinde öngörülen verimlilik değerinin sağlanacağına dair belgenin/belgelerin,
- 8.6** Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanım hakkının elde edildiğine dair belge,
- 8.6.1 Rüzgâr ve güneş enerjisine dayalı olarak kurulacak üretim tesisleri için istenmez,
- 8.6.2 Jeotermal enerji kaynağına dayalı olarak kurulacak üretim tesisleri için işletilmekte olan jeotermal

- kaynaklarda 3/6/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununa ve uygulanmasına ilişkin ikincil mevzuata göre edinilmiş işletme ruhsatı, henüz işletilme aşamasında olmayan jeotermal kaynaklar için arama ruhsatı,
- 8.6.3 Biyokütle ve biyokütleden elde edilen gazı (çöp gazı dâhil) dayalı olarak kurulacak üretim tesisleri için istenmez,
- 8.6.4 Kamu veya hazine arazisi veya orman sayılan alanlar üzerine kurulacak üretim tesisinin hidroelektrik üretim tesisi olması halinde bu aşamada ilgili kuruma yapılmış başvurunun belgelendirilmesi yeterlidir. Bu çerçevede başvurular Orman Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Milli Emlak Genel Müdürlüğü, İl Özel İdaresi'ne veya ilgili kuruluşlara yapılır.
- 8.7 Üretim tesisi ancak mevcut bir tüketim tesisi aboneliği için kurulabilir. Bu durumda tüketim tesisinin elektrik tüketimini gösterir elektrik tüketim faturaları veya bu tüketimleri gösterir aynı amaca matuf dağıtım şirketince düzenlenmiş belge veya söz konusu tüketim tesislerine ait abone/müşteri numarası/numaraları başvuruda sunulur.
- 8.8 Kurulca ilgili yıl için belirlenmiş Başvuru Bedelinin dağıtım şirketince ilan edilmiş hesaba yatırıldığına veya dağıtım şirketinin yetkilendireceği veznelerine yatırıldığına dair dekont örneği.

9. BAŞVURULARIN DERLENMESİ VE İLANI

- 9.1. İl özel idaresi, Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında her takvim ayı içinde kendisine yapılan başvuruları derleyerek, kurulacak bir komisyon eliyle ön değerlendirmeye alır. Komisyon en az üç üyeden oluşur ve oy çokluğuyla karar alır. Ön değerlendirme sonucunda eksik ve/veya yanlış evrakı olan başvurular reddedilir. Komisyon gerekçeli değerlendirmesini imzaya yetkili idari makama sunar. Başvurusu kabul edilen ve edilmeyen başvurulara ilişkin ön değerlendirme sonuç listesi imzaya yetkili idari makam tarafından takip eden ayın beşinci günü il özel idaresi ilan panosunda ve varsa internet sitesinde ilan edilir. Başvurusu kabul edilmeyenlere ilişkin gerekçeler talepleri halinde ilgililerine, yazılı olarak verilir.
- 9.2. İl özel idaresi her ayın beşinci günü başvurusu kabul edilen başvuruları ilan ettiği liste ekinde ilgili dağıtım şirketine ve Devlet Su İşleri'nin yetkili bölge müdürlüklerine gönderir. Başvuruların hangi bölge müdürlüğüne gönderileceği bölge müdürlüğünün görev bölgesi sınırlarına göre belirlenir.
- 9.3. Dağıtım şirketi, Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında her takvim ayı içinde kendisine yapılan başvuruları derleyerek, kurulacak bir komisyon eliyle ön değerlendirmeye alır. Komisyon en az üç üyeden oluşur ve oy çokluğuyla karar alır. Ön değerlendirme sonucunda eksik ve/veya yanlış evrakı olan başvurular reddedilir. Komisyon gerekçeli değerlendirmesini imzaya yetkili makama sunar. Başvurusu kabul edilen ve edilmeyen başvurulara ilişkin ön değerlendirme sonuç listesi imzaya yetkili makam tarafından takip eden ayın beşinci günü dağıtım şirketinin illerdeki ilan panolarında ve internet sitesinde ilan edilir. Başvurusu kabul edilmeyenlere ilişkin gerekçeler talepleri beklenmeksizin ilgililerine, yazılı olarak verilir.

10. SU KULLANIM HAKKI BAŞVURULARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

- 10.1. Devlet Su İşleri Bölge Müdürlükleri 8.1 kapsamında kendilerine gönderilen başvuru dosyalarını Elektrik Piyasasında Üretim Faaliyetinde Bulunmak Üzere Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümlerinde belirlenecek belgelerin tam ve eksiksiz olması bakımından ön değerlendirmeye alır.
- 10.2. Ön değerlendirme sonucunda evrakları tam ve eksiksiz olduğu tespit edilenler Elektrik Piyasasında Üretim Faaliyetinde Bulunmak Üzere Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümlerinde belirlenen esas ve usuller dâhilinde su rejimine uygunluk değerlendirmesine alınır.
- 10.3. Su rejimine uygunluk değerlendirmesi sonucunda kabul veya ret sonucuna ulaşılır. Alternatif kullanma rejimi önerilemez. Ancak kabul kararı belirli şartlara bağlanabilir.
- 10.4. Su rejimine uygunluk değerlendirmesi her takvim ayı için takip eden ayın 20 nci günü sonuçlandırılarak DSİ bölge müdürlüğünün hizmet binası ilan panosuna asılır ve varsa bölge müdürlüğü internet sitesinde ilan edilir. Aynı gün bir yazıyla ilgili il özel idaresine bildirilir. Yazıda başvurusu kabul edilenler ve edilmeyenler liste halinde gerekçeleriyle birlikte yer alır.
- 10.5. İl özel idaresi hidroelektrik üretim tesisi için su rejimi uygunluk başvurusu kabul edildiği kendisine bildirilen başvuruları aynı gün ilan panosunda ve varsa internet sitesinde ilan eder.

11. BAĞLANTI BAŞVURULARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

- 11.1. Dağıtım şirketi, her ayın beşinci günü kendisince ilan edilmiş başvuru sahipleri ile bölgesindeki il özel idarelerinden kendisine yönlendirilen başvuruları bir araya getirerek teknik değerlendirmeye alır.
- 11.2. Başvurular ortak irtibat merkezlerine göre sınıflandırılır. Bu sınıflandırmada YG seviyesinden bağlanacak tesisler için iletim trafo merkezindeki dağıtım fideri, AG seviyesinden bağlanacak tesisler için dağıtım trafosu kıstasları kullanılır Alternatif olarak başka bir TEİAŞ trafo merkezi ile dağıtım fiderine açık ring şebekede, şebekenin normal çalışma koşullarına göre bağlı olduğu dağıtım fideri esas alınır.
- 11.3. Her bir başvuru bağlantı ve sistem kullanımı açısından diğerlerinden bağımsız olarak değerlendirilir.

Değerlendirmede başvurunun sırasıyla Yönetmelik, bu Tebliğ, ilgili teknik mevzuat ve ilgili mevzuata uygunluğu esas alınarak teknik değerlendirme tamamlanır.

- 11.4.** Teknik değerlendirme sonuçları açıktır. Bağlantı başvurusu sonuçlarının dağıtım şirketinin illerdeki ilan panolarında ve internet sitesinde ilan edilmesinden sonra başvuru sahiplerinin talepleri halinde ilgililere ayrıca yazılı olarak verilir.
- 11.5.** Teknik değerlendirme sonuçlarına göre dağıtım sistemine bağlanması muhtemel başvurular öncelik değerlendirmesine alınır. Öncelik değerlendirmesinde bağlantı noktası itibariyle irtibat merkezi kısıtları esas alınır. Öncelik değerlendirmesinde sırasıyla aşağıdaki kısıtlara göre öncelikle yapılır:
  - 11.5.1. Başvuruya konu üretim tesisinin yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı olması,
  - 11.5.2. Başvuruya konu üretim tesisinin kojenerasyon tesisi olması,
  - 11.5.3. Başvuruya konu üretim tesisinin tüketim tesisi ile aynı yerde olması,
  - 11.5.4. Başvurunun talep birleştirme hükümleri kapsamında olması,
  - 11.5.5. Başvuru sahibinin önceden uygun bulunmuş bir başvurusunun olmaması,
  - 11.5.6. Başvuru sahibinin varsa son bir yıl içindeki tüketim miktarının diğer başvurulardan yüksek olması,
  - 11.5.7. Başvuru tarih ve sayısı. Dağıtım şirketi ile il özel idaresine yapılan başvuru/başvurular aynı gün yapılmış ise dağıtım şirketine yapılan başvuru öncelik kazanır, bu nitelikte birden çok başvuru varsa sayısına göre öncelik alır.
- 11.6.** 11.5 hükümlerine göre yapılacak öncelik değerlendirmesi sonucunda irtibat merkezindeki bağlantı kısıtları dikkate alınarak başvurusu kabul edilecek başvurular belirlenir ve başvurular nihai olarak sonuçlandırılır.
- 11.7.** İrtibat merkezi itibariyle bağlantı kısıtlarına tabi olmayan başvurular için ulaşılan teknik değerlendirme sonucu, öncelik değerlendirmesine alınmaksızın, nihai olarak sonuçlandırılmış kabul edilir.
- 11.8.** 11.6 ve 11.7 hükümlerine göre sonuçlandırılan başvurular bağlantı başvurusu kabul edilenler ve bağlantı başvurusu kabul edilmeyenler listeleri olarak her ayın 20 sinde dağıtım şirketinin illerdeki ilan panolarında ve internet sitesinde ilan edilir. Bağlantı başvurusu kabul edilenlerden ve edilmeyenlerden başvurusu hidrolik kaynağa dayalı olanlar gerekçeleriyle birlikte ilgili il özel idaresine aynı gün bildirilir.
- 11.9.** Dağıtım şirketince verilecek alternatif bağlantı önerileri olumlu görüş olarak kabul edilir. Alternatif bağlantı önerisi sunulan başvuru sahibi hidroelektrik üretim tesisi dışında bir üretim tesisi için başvuru yapmış ise durumunun dağıtım şirketinin illerdeki ilan panolarında ve internet sitesinde ilanı tarihinden itibaren bir ay içinde alternatif bağlantı görüşünü kabul ettiğini dağıtım şirketine yazılı olarak beyan eder ve bağlantıya ilişkin şartları yerine getireceğini taahhüt eder. Aksi takdirde alternatif bağlantı görüşü kendiliğinden geçersiz hale gelir.
- 11.10.** Başvurusu 11.8 hükümlerine göre bağlantı başvurusu kabul edilenler listesinde yayımlananlar ile başvuru aynı listede alternatif bağlantı önerisi şeklinde sonuçlandırılanlardan 11.9 hükmünde öngörülen beyanı süresinde verenler için dağıtım şirketince listenin ilan tarihinden itibaren 1 ay içerisinde yazılı olarak başvuranlara Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektubu şahsen veya vekâleten tebellüğ ettirilerek verilir. Bağlantı başvurusu kabul edilenler listesinde başvurusu yayımlananlardan listenin yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde dağıtım şirketine şahsen veya vekâleten başvurup Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektubunu almayanların olumlu bağlantı görüşleri kendiliğinden geçersiz hale gelir. Liste bir ay süreyle ilan edilir.
- 11.11.** İrtibat merkezi itibariyle TEİAŞ görüşünün sorulması gereken başvurular, teknik değerlendirme aşamasında durmuş kabul edilir. Bu başvuruların incelemesine ilgili TEİAŞ görüşünün dağıtım şirketine ulaştığı ay ilgili görüş kapsamında teknik değerlendirmeye kaldığı yerden devam edilir. Bir irtibat merkezi için sorulan TEİAŞ görüşü aynı irtibat merkezine aynı ay içinde yapılan diğer başvuruları ve takip eden aylarda yapılan başvuruları etkilemekteyse teknik değerlendirme ve öncelik değerlendirmesi takvim ayı önceliğine göre sonuçlandırılır.
- 11.12.** Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektubu örneği tip yazı olarak dağıtım şirketlerince hazırlanır.

12. İL ÖZEL İDARESİNİN İŞLEMLERİ

- 12.1.** İl özel idaresi 10.4 ve 11.8 hükümlerine göre kendisine bildirilen ve başvurusu ilgili kurum kuruluşlarca kabul edilen ve reddedilenleri il özel idaresi hizmet binası ilan panosunda ve varsa internet sitesinde bir ay süreyle ilan eder.
- 12.2.** İl özel idaresi su rejimi uygunluk başvurusu ve bağlantı başvurusu kabul edilen kişileri içeren kabul edilenler listesini bir liste halinde ayrıca ilan eder. Kabul edilenler listesinin oluşturulmasında alternatif bağlantı görüşü verilmiş başvurular olumlu görüş olarak değerlendirilir. Su rejimi uygunluk başvurusu için DSİ bölge müdürlüğüne şart/şartlar öngörülen başvurular da olumlu görüş olarak değerlendirilir.
- 12.3.** Başvurusu kabul edilenler listesinde olan kişilerden kuracağı hidroelektrik üretim tesisi için yapmış olduğu bağlantı başvurusu için dağıtım şirketince alternatif bağlantı görüşü verilmiş ise listenin il özel idaresince ilanı tarihinden itibaren bir ay içinde alternatif bağlantı görüşünü kabul ettiğini il özel idaresine yazılı olarak beyan edecek ve şartları yerine getireceğini taahhüt edecektir. Aksi takdirde alternatif bağlantı görüşü kendiliğinden geçersiz hale gelir. Beyan aynı gün ilgili il özel idaresince dağıtım şirketine bildirilir.

- 12.4.** Başvurusu kabul edilenler listesinde olan kişilerden kuracağı hidroelektrik üretim tesisi için yapmış olduğu su rejimi uygunluk başvurusu için DSI bölge müdürlüğüne şart/şartlar öngörülen başvuru sahibi, listenin il özel idaresince ilanı tarihinden itibaren bir ay içinde su rejimi uygunluk görüşünde öngörülen şartları kabul ettiğini il özel idaresine yazılı olarak beyan edecek ve şartları yerine getireceğini taahhüt edecektir. Aksi takdirde su rejimi uygunluk görüşü kendiliğinden geçersiz hale gelir. Beyan aynı gün il özel idaresince ilgili DSI bölge müdürlüğüne bildirilir.
- 12.5.** Hidroelektrik üretim tesisleri bakımından Yönetmelik EK-3 örneğe uygun su kullanım hakkı izin belgesini düzenlemeye, başvuru yapılan il özel idaresi yetkilidir. İl özel idaresi, su kullanım hakkı izin belgesini ancak başvurunun DSI bölge müdürlüğüne üretim tesisinin yapımının su rejimi açısından uygun bulunduğu dair olumlu görüşü ve ilgili dağıtım şirketinin uygun bağlantı görüşünün birlikte bulunması halinde düzenleyebilir. Bu görüşlerin sırasıyla şart içermesi veya alternatif bağlantı önerisi biçiminde olması durumunda su kullanım hakkı izin belgesi ilgisinin 12.3 ve/veya 12.4 hükümlerine uygun beyanda bulunması halinde verilir.
- 12.6.** İl özel idaresi kabul edilenler listesinde ilan ettiği kişiler için Yönetmelik EK-3 örneğe uygun su kullanım hakkı izin belgesini düzenleyerek yazılı olarak başvuru yapan başvuru sahibi gerçek ve tüzel kişilere veya yetkili temsilcisine verir. Kabul edilenler listesinin ilanı tarihinden itibaren bir ay içerisinde başvurmayan kişilerin uygun bağlantı görüşleri ve olumlu su rejimi uygunluk görüşleri kendiliğinden geçersiz hale gelir.

13. BAĞLANTI ve SİSTEM KULLANIM ANLAŞMALARINA ÇAĞRI

- 13.1.** 11.10 hükümlerine göre Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektubunu alanlar ile 12.6 hükümlerine göre su kullanım hakkı izin belgesini alanlar bu belgeleri alma tarihlerinden itibaren 180 gün içinde aşağıdaki bilgi ve belgeleri tamamlayarak dağıtım şirketine bağlantı ve sistem kullanım anlaşmalarını yapmak üzere başvuru yaparlar.
- 13.1.1. Yönetmelik ve bu Tebliğ hükümlerine göre kurulacak üretim tesislerinin; 16/12/2009 tarihli ve 27434 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Elektrik Tesisleri Proje Yönetmeliğine göre Bakanlık veya Bakanlığın yetki verdiği kuruluş ve/veya tüzel kişiler tarafından onaylanan üretim tesisi projeleri,
- 13.1.2. İlgili kurumlardan alınması gereken izin, onay, ruhsat ve benzeri belgeleri.
- 13.1.3. Başvuru sahipleri tesisin tipi ve tesis mahalli/sahası ayrımı yapılmaksızın 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu ile 17/7/2008 tarihli ve 26939 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği hükümleri uyarınca ilgisine göre çevresel etki değerlendirme olumlu kararı veya çevresel etki değerlendirme gerekli değildir kararı veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin kapsamı dışında olduklarına dair karar alacaklardır. Ayrıca tesis mahallinin/sahasının yerine göre EK-2 tabloda belirlenen mevzuatla sınırlı olmamak kaydıyla, hidrolik üretim tesisler için ilgili il özel idaresi diğer üretim tesisleri için başvuru yapılan dağıtım şirketi tarafından belirlenecek, aşağıdaki mevzuat uyarınca gerekli belgeleri temin edeceklerdir. Tüketim tesisi ile aynı yerde kurulacak 5 kW’a eşit veya daha düşük kurulu güçteki güneş enerjisine dayalı üretim tesisleri için Çevre Kanunu ve Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği gereği belge istenmez. Başvuru sahiplerinden ilgi gözetilmeksizin EK-2 tabloda belirlenen mevzuatla görevli her kurumdan resmi yazı getirilmesi istenemez.
- 13.1.4. Başvuru sahiplerinin tesis sahasında elektrik üretim tesisi kurabilmek için ilgili mevzuatı gereği almakla yükümlü oldukları ön izin, izin, ruhsat, belge ve sair isimli her türlü belgenin alınması ve dağıtım şirketine ibrazı zorunludur. 13.1.3 hükmünde sayılan mevzuat bu nitelikte bir belgenin edinilmemesi gerekçesi olarak ileri sürülemez.
- 13.1.5. 13.1.3 de belirlenen nitelikte bir belgenin edinilmemesinden/edinilememesinden kaynaklanacak her türlü sorumluluk başvuru sahibine aittir. Bu sebeple 180 günlük sürenin uzatılması istenemez. Tesisin, Yönetmelikte ve bu Tebliğde belirlenen süreler içinde işletmeye alınmaması nedeniyle uygulanacak yaptırım ve alınacak tedbirlerin ötelenmesi ya da iptali ya da ertelenmesi ya da sona erdirilmesi gerekçesi yapılamaz. Mücbir sebeplerin tespitinde 4/8/2002 tarihli ve 24836 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinin 51 inci maddesi hükümleri esas alınır.
- 13.2.** 13.1 hükmünde belirlenen belgeleri zamanında edinemeyen başvuru sahipleri, ilgili resmi kurum ya da kuruluşlardan başvurularının kendi kusurları olmaksızın sonuçlandırılmadığına dair alacakları belgeleri başvurularına eklerler. Bu durumda dağıtım şirketi 3 ay süreyle söz konusu belgenin ulaşmasını bekleyebilir. Dağıtım şirketi Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamındaki başvuruların yoğunluğuna göre bu süreyi beklemeyebilir. Bu durumu 180 günlük sürenin biteceği son beş işgünü içinde illerdeki ilan panolarında ve Internet sitesinde ilan eder.
- 13.3.** 13.1 hükmünde belirtilen belgeleri süresi içerisinde sunan kişi ile otuz gün içerisinde bağlantı ve sistem kullanım anlaşmaları imzalanır. 13.1 kapsamında istenen belgeleri dağıtım şirketine süresi içinde sunamayan veya 13.2 hükmünün gereğini yerine getiremeyen başvuru sahipleri bağlantı ve sistem kullanım anlaşmalarını imzalama hakkını kaybeder ve mevcut belgeleri iade edilir. 13.2 hükmünden yararlanan başvuru sahipleri üç ay içinde ilgili belgeleri dağıtım şirketine sunamamaları halinde bağlantı ve sistem kullanım anlaşmalarını imzalama hakkını kaybeder ve mevcut belgeleri iade edilir. Bu konuda dağıtım şirketinin takdir yetkisi

yoktur.

14. UYULMASI GEREKEN TEMEL STANDARTLAR

- (1) Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında kurulacak üretim tesislerinden;
- Tek fazdan bağlanacak tesisler ile üç fazlı ve faz akımı 16 A ve daha küçük olan tesisler TS EN 50438;
  - Faz akımı 16 A'dan büyük olan ve dağıtım sistemine AG seviyesinden bağlanacak üretim tesisleri CLC/FprTS 50549-1:2011;
  - Faz akımı 16 A'dan büyük olan ve dağıtım sistemine YG seviyesinden bağlanacak üretim tesisleri CLC/FprTS 50549-2:2011

standartlarına uygun olarak tasarlanır, kurulur, test edilir, devreye alınır ve işletilir.

15. BAĞLANTI PROJELERİ

15.1. Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında kurulacak üretim tesislerinin bağlantı projeleri aşağıdaki mevzuata uygun olarak, 14.1'de verilen standartlar ile bu Tebliğ kapsamında belirtilen koruma, ölçü ve bağlantı koşullarına riayet edilerek hazırlanır.

- 16/12/2009 tarihli ve 27434 sayılı resmi Gazete 'de yayımlanan Elektrik Tesisleri Proje Yönetmeliği,

- 4/11/1984 tarihli ve 18565 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan Elektrik İç Tesisler Yönetmeliği,

- 21/8/2001 tarihli ve 24500 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan Elektrik Tesislerinde Topraklamalar

Yönetmeliği,

- 30/11/2000 tarihli ve 24246 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri

Yönetmeliği

15.2. Yönetmelik kapsamında faaliyet gösterecek üretim tesisinin dağıtım sistemine bağlantısı ile ilgili dağıtım tesisi bağlantı projesi Bakanlık veya Bakanlığın yetki verdiği tüzel kişiler tarafından onaylanır.

15.3. Onay makamı, ihtiyaç duyması halinde üretim tesisi kuracak gerçek veya tüzel kişiden ek bilgi ve belge talep edebilir.

16. UZAKTAN İZLEME VE KONTROL SİSTEMİ

16.1. Kurulu gücü 11 kW'tan büyük üretim tesisleri uzaktan izleme ve kontrol sisteminin kurulması için uygun olmalıdır.

16.2. Yönetmelik kapsamında üretim faaliyetinde bulunan gerçek veya tüzel kişi uzaktan izleme ve kontrol için gerekli ekipman ve altyapıdan sadece bağlantı anlaşmasında belirlenen mülkiyet sınırına göre kendi mülkiyet alanında olanları temin ve tesis eder.

16.3. Dağıtım şirketi, kurulu gücü 11 kW'tan büyük üretim tesislerinden uzaktan izleme ve uzaktan kontrol sistemine ilişkin haberleşme altyapısının kurulması talebinde bulunabilmesi için kendisi gerekli altyapıya sahip olmalıdır.

16.4. Uzaktan kontrol sisteminin kapsamı, üretim tesisinin dağıtım şirketince gönderilen durdurma sinyalini ve devreye alma müsaadesi sinyalini alarak gereğini yerine getirmesidir.

16.5. Uzaktan izleme ile aşgari olarak haberleşmenin durumu ile jeneratörün çalışma ve şebekeye bağlantı durumu izlenebilir; ilaveten aktif ve reaktif güç, güç faktörü, akım, gerilim, frekans, harmonikler ve toplam harmonik bozulma değerleri alınabilir.

16.6. Veri iletişimine ilişkin masraflar ilgili mevzuata göre tahakkuk ettirilir.

17. KORUMA SİSTEMİ

17.1. Üretim tesisinin topraklama sistemi dağıtım şebekesinin topraklama sistemine uygun olmalı ve Elektrik Tesislerinde Topraklamalar Yönetmeliğinde belirtilen şartlar içinde yapılmalıdır.

17.2. Üretim tesisine ait bağlantı noktasında koruma sistemlerinin ayarları aşağıdaki tablolarda verilen sınır değerlere uygun olmalıdır. Bu değerler test raporlarıyla doğrulanmalıdır.

17.3.

Tablo-1: AG seviyesinden bağlanan üretim tesisleri için koruma ayarı sınır değerleri;

Parametre	En Uzun Temizleme Süresi ^a	Açma Ayarı
Aşırı Gerilim (ANSI 59)	0,2 s	230 V + %15
Düşük Gerilim – Kademe 1 (ANSI 27)	1,5 s	230 V – (%15...%20) ^b
Düşük Gerilim – Kademe 2 (ANSI 27)	0,2 s	230 V – (%50...%75) ^b
Aşırı Frekans (ANSI 81/O)	0,5 s	51 Hz
Düşük Frekans (ANSI 81/U)	0,5 s	47 Hz
Vektör Kayması ^c	0,2 s	(6°...9°) ^b
ROCOF (df/dt) (ANSI 81R) ^c	0,2 s	(1...2,5) ^b Hz/s

a) Arızayı tespit ve kesici açma süresi dâhildir.
b) Verilen aralıkta uygun değer dağıtım şirketi tarafından istenebilir ve ayarlanabilir.
c) Jeneratör, adalanma durumunda çalışmaya elverişli teknik özellikte ise ilave olarak bu koruma rölelerinden en az biri kullanılmalıdır.
Not: Gerilim değerleri etkin (r.m.s) değerlerdir ve faz-nötr gerilimi olarak verilmiştir.

Tablo-2: YG seviyesinden bağlanan üretim tesisleri için koruma ayarı sınır değerleri;

Parametre	Temizleme Süresi	Açma Ayarı ^a
Aşırı Gerilim (ANSI 59) –Kademe 1	0,2 s	$V \geq 120$
Aşırı Gerilim (ANSI 59) – Kademe 2	1,0 s	$110 < V < 120$
Düşük Gerilim – Kademe 1 (ANSI 27)	2,0 s	$50 \leq V < 88$
Düşük Gerilim – Kademe 2 (ANSI 27)	0,2 s	$V < 50$
Aşırı Frekans (ANSI 81/O)	0,2 s	51 Hz
Düşük Frekans (ANSI 81/U)	0,2 s	47 Hz
Düşük Frekans (ANSI 81/U)	Dağıtım şirketi görüşüne uygun olarak 0,2–300 sn aralığında ayarlanabilir.	Dağıtım şirketi görüşüne uygun olarak 47– 49,5 Hz aralığında ayarlanabilir.
Vektör Kayması ^c	0,2 s	$(6^\circ \dots 9^\circ)^b$
Frekans değişim Oranı (ROCOF) (df/dt) (ANSI 81R) ^c	0,2 s	$(0,5 \dots 2,5)^b$ Hz/s
Artık Gerilim (ANSI 59N) ^d	d	d
<p>a) Gerilim ayarları anma gerilimin yüzdesi olarak verilmiştir</p> <p>b) Verilen aralıkta uygun değer dağıtım şirketi tarafından ayarlanabilecektir.</p> <p>c) Dağıtım şirketinin yapacağı etüt çalışmasına göre dağıtım şirketince gerek görülmesi halinde bu korumalardan birisi istenebilir.</p> <p>d) Topraklama sistemine bağlı olarak gerektiği durumda dağıtım şirketi tarafından istenebilir. Statik jeneratörler için uygulanabilir değildir. Bu koruma talep edildiğine temizleme süresi ve açma ayar değerleri dağıtım şirketi tarafından belirlenir.</p>		

18. ÖLÇME SİSTEMİ

- 18.1.** AG seviyesinden bağlantısı öngörülen üretim tesisinin tüketim tesisi ile aynı yerde bulunması halinde iki ölçme sistemi tesis edilecektir. Bu ölçme sistemlerinden biri tesis ile dağıtım sistemi arasındaki enerji alış-verişini ölçecek biçimde çift yönlü ölçüm yapabilen saatlik, diğeri ise üretim tesisinde üretilen enerjiyi ölçecek biçimde tesis edilir.
- 18.2.** AG seviyesinden bağlantısı öngörülen üretim tesisinin tüketim tesisiyle aynı yerde olmaması halinde ölçme sistemi, üretim tesisi ile dağıtım sistemi arasındaki enerji alış-verişini ölçecek biçimde tesis edilir.
- 18.3.** YG seviyesinden bağlantısı öngörülen üretim tesislerinde ilgili mevzuat uyarınca işlem tesis edilecektir.
- 18.4.** Sayaçlar dağıtım şirketinin erişebileceği yerlere tesis edilir.
- 18.5.** Sayaç yerleri 18.1, 18.2, 18.3 ve 18.4'e uygun olarak belirlenerek projesine işlenir.
- 18.6.** Gerek duyması halinde dağıtım şirketi sayaç yerini nihai olarak belirler ve ölçme sistemi buna uygun biçimde tesis edilir.
- 18.7.** Üretim tesisinin kabulü aşamasında, ölçü sistemi dağıtım şirketinin yetkilisi tarafından kontrol edilecek mühürlenir ve kayıt altına alınır.
- 18.8.** Tesis edilen sayaçlar, ölçme ve haberleşme izleme sisteminin bir parçası olabilir.

19. SİSTEME BAĞLANTI ONAYI VE DEVREYE ALMA ŞARTLARI

- 19.1.** Üretim tesisinin kabulü Yönetmeliğin 12 nci maddesinde belirtilen şartlar dâhilinde 7/5/ 1995 tarihli ve 22280 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan Elektrik Tesisleri Kabul Yönetmeliğine uygun olarak yapılır.
- 19.2.** Üretim tesisi şebeke ile paralele girdiğinde meydana getirdiği gerilim dalgalanması %3,3'ü aşmamalı ve EK-1.4'te verilen fliker değerlerinin aşılmasına yol açacak fliker etkisi oluşturmamalıdır.
- 19.3.** 500 kW'a kadar senkron jeneratörler için paralele girme senkronlama cihazı ile yapılacaktır. Senkronlama cihazının gerilim toleransı $\Delta U \pm \%10U_n$, frekans toleransı $\Delta f \pm 0,5$ Hz, faz açısı toleransı $\Delta \phi \pm 10$ değerlerinde olmalıdır. 500 kW'dan büyük ünitelerin dağıtım barası veya dağıtım sistemi ile senkronize olması için gerekli şartlar bağlantı anlaşmasında düzenlenir.

- 19.4. Kendinden uyarımlı asenkron jeneratörler için senkron jeneratörlerin devreye alınma şartları geçerlidir. Şebekeden uyarımlı asenkron jeneratörler, senkron devir sayısının %95 - %105 aralığında devreye girmelidir.
- 19.5. Şebeke ile paralele girmeden önce temel gerilimi kendisi üreten evirici esaslı bağlantı sistemleri için senkron jeneratörlerin devreye alınma şartları geçerlidir.

20. İŞLETME

- 20.1. Üretim tesisinin koruma, bağlantı ve diğer kısımları üretim tesisinin işletmecisi tarafından periyodik (teçhizatın özelliğine göre aylık, üç aylık, altı aylık veya yıllık) olarak kontrol edilmeli ve tutanak altına alınmalıdır. Dağıtım şirketi tarafından yapılacak kontrollerde dikkate alınmak üzere, söz konusu tutanaklara tarih sırası verilmesi ve bu sıraya göre tutanakların dağıtım şirketine iletilmesi zorunludur. Tutanakların bir nüshası da işletme sahibinde kalacaktır.
- 20.2. Dağıtım şirketi istediği zaman santralin bağlantı ekipmanı, koruma düzenekleri ve diğer kısımlarının kontrolünü talep edebilir. Dağıtım şirketi şebekede kısa devre akımının artması gibi önemli değişiklikler yapması halinde veya mevcut paralel işletimle ilgili etkiler konusunda üretim tesisi sahibine önceden bilgi verecektir.
- 20.3. Üretim tesisi, can ve mal emniyetinin sağlanması için, kısa devre arızası veya dağıtım sisteminin enerjisiz kalması durumunda bağlantı noktası itibarıyla dağıtım sisteminden izole hale gelmeli ve şebekeye enerji vermemelidir. Dağıtım şebekesinin bir bölümünü içerecek şekilde adalanmaya müsaade edilmez. Bu durumda bağlantı noktası itibarı ile şebekeden izole hale gelen üretim tesisi, bağlantı noktasının kullanıcı tarafında kalan bölümlerini şebekeden bağımsız olarak besleyebilir.
- 20.4. Üretim tesisi sahibi şebeke işletmeciliği açısından zorunlu hallerde üretim tesisinin bağlantısını şebekeden ayırmakla yükümlüdür. Bu gibi hallerde dağıtım şirketi de üretim tesisini her zaman erişime açık olan ayırma düzeni veya varsa uzaktan kontrol sistemi ile şebekeden ayırabilir. Üretim tesisi anlaşma gücünün üzerinde çalıştırılmaz. Üretim tesisinin, anlaşma gücünün üzerinde çalıştığı tespit edilirse dağıtım şirketi aynı yetkiyi kullanır.
- 20.5. 20.3 ve/veya 20.4 hükümlerine göre şebekeden ayrılan üretim tesisi, şebekeden ayrılmasına sebep olan zorunlu hallerin makul sürede giderilmesinden itibaren dağıtım şirketince en kısa sürede yapılacak bildirim üzerine tekrar devreye alınır.
- 20.6. Dağıtım şirketi gerekçelerini bildirmek kaydıyla, bağlantı noktasındaki dağıtım sisteminin durumuna göre işletme koşulları dışına çıkılmaması ve üretim tesisinin fliker etkisinin azaltılması için ilave koruma tedbirlerinin alınmasını isteyebilir. Aksi takdirde bu Tebliğ'in 32.5 maddesindeki yaptırımlar uygulanır.
- 20.7. Üretim tesisi sahibi; tesis kurulu gücün artırılması, azaltılması, koruma düzeninin değiştirilmesi, kompanzasyon değişikliği veya başka değişiklikler yapmak isterse dağıtım şirketine önceden başvurarak Yönetmelik ve bu Tebliğ'de öngörülen usullere göre izin alacaktır.
- 20.8. 20.7 hükmü kapsamında tesiste kurulu güç artışı yapılması halinde imzalanan bağlantı anlaşması tadil edilir ve tesis sahibinden yeniden bağlantı bedeli tahsil edilir. Ancak güneş enerjisine dayalı üretim tesisleri bakımından kurulu güç artışı bir yıl içinde 5 kW'ı aşmamış ise bedel tahsil edilmez.

21. TEKNİK SORUMLULUK

- 21.1. Dağıtım sistemine AG ve YG seviyesinden bağlanacak üretim tesislerinin yapımı, işletmeye alınması, işletilmesi ve iş güvenliği sorumluluğu üretim yapan gerçek veya tüzel kişiye aittir. Gerçek veya tüzel kişi bu kapsamda;
- 21.1.1. AG seviyesinden yapılacak bağlantılar için, üretim tesisinin geçici kabulü yapılmaya kadar,
- 21.1.2. YG seviyesinden yapılacak bağlantılar için, üretim tesisinin projelendirilmesi aşamasından başlamak üzere işletme süresince, ilgili teknik mevzuata göre görev yapacak yetkili işletme sorumlusu istihdam etmek ve/veya bu konuda gerekli hizmetleri almakla yükümlüdür.
- 21.2. İşletme sorumlusu, üretim tesisi ve mütemmim cüzlerinin ilgili mevzuat ve ilgili teknik mevzuata uygun olarak teçhiz edilmesi ve işletilmesinden ve söz konusu mevzuatlara aykırılıklardan kaynaklanacak zararlardan işletme sahibi ile beraber müteselsilen sorumludur.

22. ENERJİNİN TÜKETİMİNE İLİŞKİN ESASLAR

- 22.1. Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında elektrik enerjisi üretim tesisi kuracak kişilerin kendi ihtiyaçlarını karşılamak için üretim yapmaları esastır.
- 22.2. Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında elektrik enerjisi üretim tesisi kuracak kişilerden;
- 22.2.1. Kojenerasyon tesisi kuran gerçek ve tüzel kişilerin tükettikleri kadar enerjiyi eşzamanlı üretmeleri esastır. Kojenerasyon tesislerinden sisteme verilen ancak üretim yapan kişi tarafından tüketilmeyen/tüketilemeyen enerji miktarı için destek ödemesi veya başka ad altında bir ödeme yapılmaz.
- 22.2.1.1. Kojenerasyon tesisi kuran gerçek ve tüzel kişiler kojenerasyon tesisinde üretip, üretim tesisi ile aynı yerde bulunan tüketim tesisinde tüketemedikleri enerji miktarını uhdelerindeki, üretim tesisi ile aynı yerde bulunmayan tüketim tesisinde ya da tesislerinde

tüketebilirler. Bu durumda dahi tüketimleri kadar enerjiyi eşzamanlı üreterek sisteme vermeleri esastır. Bu durumdaki kişiler üretim tesisi ile aynı yerde bulunmayan ancak uhdelerindeki tüketim tesislerinde tükettikleri enerji miktarı için ayrıca dağıtım sistem kullanım bedeli de öderler.

- 22.2.2. Mikro kojenerasyon tesisi kuran gerçek kişilerin tükettikleri kadar enerjiyi eşzamanlı üretmeleri esastır. Mikro kojenerasyon tesislerinden sisteme verilen ancak üretim yapan gerçek kişi tarafından tüketilmeyen/tüketilemeyen enerji miktarı için destek ödemesi veya başka ad altında bir ödeme yapılmaz. Ancak ilgili mevzuat uyarınca gerekli yaptırımlar ve/veya bedeller uygulanabilir/tahakkuk ettirilebilir.
- 22.2.3. Mikro kojenerasyon tesisi kuran tüzel kişilerin tükettikleri kadar enerjiyi eşzamanlı üretmeleri esastır. Mikro kojenerasyon tesislerinden sisteme verilen ancak üretim yapan tüzel kişi tarafından tüketilmeyen/tüketilemeyen enerjinin birim kWh miktarı için YEK Kanununa ekli Cetvel I'de belirlenen en düşük teşvik bedeli karşılığı destek ödemesi yapılır.
- 22.2.4. Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisi kuran kişilerin tükettikleri kadar enerjiyi eşzamanlı üretmeleri esastır. Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim tesislerinde üretilerek sisteme verilen ancak üretim yapan kişiler tarafından tüketilmeyen/tüketilemeyen enerjinin birim kWh miktarı için YEK Kanununa ekli Cetvel I'de kaynak bazında belirlenen teşvik bedeli karşılığı destek ödemesi yapılır.
- 22.2.4.1. Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisi kuran gerçek ve tüzel kişiler yenilenebilir enerji kaynağına dayalı üretim tesisi ile aynı yerde bulunan tüketim tesisinde tüketemedikleri enerji miktarını uhdelerindeki, üretim tesisi ile aynı yerde bulunmayan tüketim tesisinde ya da tesislerinde tüketebilirler. Bu durumda dahi tüketimleri kadar enerjiyi eşzamanlı üreterek sisteme vermeleri esastır. Bu durumdaki kişiler üretim tesisi ile aynı yerde bulunmayan ancak uhdelerindeki tüketim tesislerinde tükettikleri enerji miktarı için ayrıca dağıtım sistem kullanım bedeli de öderler.

23. ÜRETİLEN ENERJİNİN TESPİT EDİLMESİ

- 23.1. Dağıtım şirketi Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamındaki üretim tesislerinde üretilerek sisteme verilen elektrik enerjisini;
- 23.1.1. Üretim tesisinin tüketim tesisi ile aynı yerde bulunması halinde üretim tesisinin dağıtım sistemi ile bağlantı noktasında Yönetmeliğin 18.1 hükmüne göre tesis edilen çift yönlü ölçüm yapabilen saatlik sayaç verileriyle belirlenir. Ayrıca bu verilerin sıhhati üretim tesisinin üretimini ölçmek amacıyla Yönetmeliğin 18.3 hükmüne göre tesis edilen sayaçtan elde edilen günlük bazdaki verilerle kontrol edilir.
- 23.1.2. Üretim tesisinin tüketim tesisi ile aynı yerde bulunmaması halinde üretim tesisinin dağıtım sistemi ile bağlantı noktasında Yönetmeliğin 18.2 hükmüne göre tesis edilen sayaç verilerine göre belirlenir.

24. İHTİYAÇ FAZLASI ENERJİ MİKTARININ TESPİT EDİLMESİ

- 24.1. Dağıtım şirketi Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamındaki üretim tesislerinde üretilerek sisteme verilen ihtiyaç fazlası elektrik enerjisi miktarını;
- 24.1.1. Üretim tesisi ile tüketim tesisinin aynı yerde bulunması halinde üretim tesisinin dağıtım sistemi ile bağlantı noktasında Yönetmeliğin 18.1 hükmüne göre tesis edilen çift yönlü ölçüm yapabilen saatlik sayaç verilerine göre belirlenecektir. Belirleme yapılırken üretim tesisinin üretimini ölçmek amacıyla Yönetmeliğin 18.3 hükmüne göre tesis edilen sayaç verileri de dikkate alınır. Bu işlem sırasında günlük toplam veriş ve günlük toplam çekiş miktarları karşılaştırılır ve günlük miktarların mahsuplaştırılması yapılır. Veriş miktarının fazla olması halinde söz konusu fazla veriş miktarı günlük ve aylık ihtiyaç fazlası enerji miktarı olarak kaydedilir. Çekiş miktarının fazla olması halinde ilgili mevzuat hükümleri uyarınca işlem tesis edilir. Tüketim tesisinin tüketimi üç zamanlı olarak hesaplanan tüketiciler için günlük üretim ve tüketim değerlerinin mahsuplaştırılması günlük toplam yerine üç zaman esaslı üzerinden yapılır. Tüketim tesisinin tüketimi üç zamanlı olarak hesaplanan üreticiler için günlük üretim ve tüketim değerlerinin mahsuplaştırılması günlük toplam değerleri yerine üç zaman esaslı üzerinden yapılır.
- 24.1.2. Üretim tesisi ile tüketim tesisinin aynı yerde bulunması ve ayrıca üretim tesisini uhdesinde bulunduran kişinin uhdesinde üretim tesisi ile aynı yerde bulunmayan tüketim tesisi ya da tesisleri bulunması halinde ise 22.2 hükmüne göre belirlenecek günlük fazla veriş miktarı ile tüketim tesisinin günlük çekiş miktarları ya da tesislerinin günlük çekiş miktarlarıyla karşılaştırılarak belirleme yapılır. 22.2 hükmüne göre bulunan günlük veriş miktarı ile üretim tesisini uhdesinde bulunduran kişinin uhdesindeki tüketim tesisi ya da tesislerinin günlük toplam çekiş miktarları karşılaştırılır ve veriş miktarının fazla olması halinde söz konusu fazla veriş miktarı günlük ve aylık ihtiyaç fazlası enerji miktarları olarak not edilir. Çekiş miktarının fazla olması halinde ilgili mevzuat hükümleri uyarınca işlem tesis edilecektir. Tüketim tesisinin tüketimi üç zamanlı olarak hesaplanan üreticiler için günlük üretim ve tüketim değerlerinin mahsuplaştırılması günlük toplam değerleri yerine üç zaman esaslı üzerinden yapılır.
- 24.1.3. Aynı kişinin uhdesindeki, üretim tesisi ile aynı yerde olmayan tüketim tesislerinin çekiş miktarları için

- hesaplanacak dağıtım sistem kullanım bedeli hesabı 22.2’de açıklanan işlemlerden ayrıca yapılır.
- 24.1.4. Üretim tesisi ile tüketim tesisinin aynı yerde bulunmaması halinde üretim tesisinin dağıtım sistemi ile bağlantı noktasında Yönetmeliğin 18.2 hükmüne göre tesis edilen saatlik sayaç verileri ile tüketim tesisinin tüketimini ölçmek amacıyla tesis edilmiş saatlik veri sağlayan sayaç verileri karşılaştırılarak günlük bazda belirleme yapılır. Tüketim tesisinin tüketimini ölçmek amacıyla tesis edilmiş sayacın saatlik veri sağlayamaması halinde DUY hükümleri uyarınca onaylanan profil uygulaması yapılarak elde edilen saatlik tüketim verileri kullanılacaktır. Her iki durumda da ihtiyaç fazlası enerjinin tespitinde günlük toplam veriş ve günlük toplam çekiş miktarları dikkate alınacaktır.
- 24.1.5. Üretim tesisi ile tüketim tesisinin aynı yerde bulunmaması halinde üretim tesisini uhdesinde bulunduran kişinin uhdesindeki birden fazla tüketim tesisinin tüketim verileri saatlik bazda toplanarak üretim verileri ile 22.2.1 ve 22.2.4 hükümlerine uygun karşılaştırma yapılacaktır. Bu durumda dahi ihtiyaç fazlası enerji miktarının tespitinde günlük toplam veriş ve çekiş miktarları esas alınacaktır.
- 24.2.** 23.1 hükmünde dağıtım şirketi için tanımlanan iş ve işlemler bir OSB dağıtım lisansı sahibi OSB tarafından kendi bölgesinde kurulu üretim tesisi/tesisleri ve tüketim tesisi/tesisleri için aynen yapılır ve bulunacak günlük ve aylık ihtiyaç fazlası enerji miktarı bu enerjiyi satın almakla yükümlü dağıtım şirketine bildirilir.
- 24.3.** OSB dağıtım şebekesi içinde kurulacak üretim tesislerinden sisteme verilen enerji sadece OSB dağıtım şebekesine bağlı tüketim tesisinde/tesislerinde tüketilebilir. Buna göre;
- 24.3.1. OSB dağıtım lisansı sahibi OSB şebekesine bağlı bir üretim tesisinde üretilerek sisteme enerji verilebilmesi için OSB dağıtım şebekesine bağlı en az bir tüketim tesisi bulunması zorunludur.
- 24.3.2. OSB dağıtım lisansı sahibi OSB, lisansı kapsamındaki şebekeye bağlı bir üretim tesisinde üretilerek sisteme verilen ihtiyaç fazlası enerji miktarını 24.1 hükümlerine göre belirler ve 24.2 hükümlerine göre ilişik olduğu dağıtım şirketine bildirir. Dağıtım şirketi kendisine bildirilen ihtiyaç fazlası enerji miktarını ihtiyaç fazlası enerji miktarı olarak not eder.
- 24.4.** Dağıtım şirketi, 24.1, 24.2, 24.3 hükümlerine göre belirlediği ihtiyaç fazlası enerji miktarlarından yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisi sahibi üreticiler için belirlenen miktarları PMUM’a takip eden ayın 4’üne kadar kaynak bazında, saatlik bazda günlük ve aylık toplam şeklinde ayrı ayrı bildirir.
- 24.5.** Özel trafolu müşteri konumunda olup tüketime esas ölçü sistemi AG tarafında olan kullanıcılarda trafo kaybı ilgili mevzuata göre üretim ve tüketim için ayrı ayrı dikkate alınır.
- 24.6.** OSB dağıtım şebekesi dışında kurulacak üretim tesislerinden sisteme verilen enerji OSB dağıtım şebekesine bağlı tüketim tesisinde/tesislerinde de tüketilebilir. Bu durumda OSB dağıtım lisansı sahibi OSB her ayın ilgili tarihinde tüketim değerlerini günlük bazda ilişik olduğu dağıtım şirketine bildirmekle yükümlüdür. Bu yükümlülüğün ihlali halinde tüketim değeri sıfır kabul edilir ve ortaya çıkacak zararlar OSB dağıtım lisansı sahibi OSB tarafından tazmin edilir.
- 25. İHTİYAÇ FAZLASI ENERJİ MİKTARININ DEĞERLENDİRİLMESİ**
- 25.1.** 25.1. Perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketi 24.1, 24.2, 24.3 hükümlerine göre belirlenen ihtiyaç fazlası enerji miktarını üretim tesisinin işletmeye girdiği tarihten itibaren 10 yıl süreyle satın almakla yükümlüdür.
- 25.2.** Perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketi satın almakla yükümlü olduğu ihtiyaç fazlası enerji miktarından;
- 25.2.1. Tüzel kişilerce mikro kojenerasyon tesislerinde üretilerek sisteme verilmiş olan kısmını perakende satış tarifesi kapsamında elektrik tedarik ettiği müşterilerine sattığı elektrik içinde değerlendirir.
- 25.2.2. Gerçek ya da tüzel kişilerce yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı olarak kurulan üretim tesislerinde üretilerek sisteme verilmiş olan kısmını ise kendisi üreterek sisteme vermiş kabul edilir. Bu miktar enerji YEKDEM kapsamında işleme alınır.
- 25.3.** Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında üretim yapan/yapacak üreticiler kendi ürettikleri/üretecekleri enerjinin kendi uhdesindeki tesislerde tüketilmeyen/tüketilemeyen kısmı için ikili anlaşma yapamazlar.
- 25.4.** Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında gerçek kişilerce kurulan mikro kojenerasyon tesisleri ile gerçek ya da tüzel kişilerce kurulan kojenerasyon tesislerinin işletilmesi esnasında, sisteme verilen ihtiyaç fazlası enerji, ilgili mevzuat uyarınca YEKDEM kapsamında değerlendirilir. Ancak bu enerji miktarı için PMUM ve perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketi tarafından ödeme yapılmaz.
- 25.5.** Bir tüketim tesisi için farklı yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı birden çok üretim tesisinin kurulması halinde sisteme verilen ihtiyaç fazlası enerjinin hangi üretim tesisinden verildiğinin tespit edilememesi durumunda söz konusu miktar için YEK Kanununa ekli Cetvel I’de öngörülen en düşük destek bedeli ödemeye esas alınır.
- 25.6.** Bir tüketim tesisi için yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı bir veya daha fazla üretim tesisi ile bir mikro kojenerasyon tesisinin birlikte kurulması halinde ve bu tesisleri uhdesinde bulunduran kişinin tüzel kişi olması halinde, sisteme verilen ihtiyaç fazlası enerjinin hangi üretim tesisinden verildiğinin tespit edilememesi durumunda söz konusu miktar için YEK Kanununa ekli Cetvel I’de öngörülen en düşük destek bedeli ödemeye esas alınır.
- 25.7.** Bir tüketim tesisi için kojenerasyon tesisine ilaveten mikro kojenerasyon ve/veya yenilenebilir enerji

kaynağına dayalı üretim tesisi ya da tesisleri kurulması halinde sisteme verilen ihtiyaç fazlası enerjinin hangi üretim tesisinden verildiğinin tespit edilememesi durumunda söz konusu miktar ilgili mevzuat uyarınca YEKDEM kapsamında değerlendirilir. Ancak bu enerji miktarı için PMUM ve perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketi tarafından ödeme yapılmaz.

26. İHTİYAÇ FAZLASI ENERJİ MİKTARININ SATIN ALINMASI

26.1. Perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketi 25.2.1 hükümlerine göre satın aldığı ihtiyaç fazlası enerji miktarının birim kWh'ı için YEK Kanununa ekli Cetvel I'de belirlenen en düşük teşvik miktarını öder. Ödeme Türk Lirası üzerinden yapılır. Cetvel I'de belirlenen dövizin TL'ye çevrilmesinde enerjinin sisteme verildiği gündeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuru kullanılır. Ödemenin yapılabilmesi için;

26.1.1. Dağıtım şirketi her bir üretici için belirlediği günlük ihtiyaç fazlası üretim miktarını YEK Kanununa ekli I sayılı Cetvelde öngörülen en düşük fiyatın o günkü TL karşılığı ile çarpılarak yapılacak ödemeyi belirler.

26.1.2. 26.1.1 hükmü kapsamında yapılan tespit tarihini izleyen altı gün içerisinde, dağıtım sistemine verilen ihtiyaç fazlası enerji miktarı ile enerji alımına esas birim fiyatı ilgili tüzel kişiye bildirir.

26.1.3. İlgili tüzel kişi tarafından düzenlenen faturanın dağıtım şirketine Tebliğ tarihini izleyen on işgünü içerisinde, fatura bedelini ilgili tüzel kişinin bildireceği banka hesabına yatırır.

26.2. Perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketi 25.2.2 hükümlerine göre satın almakla yükümlü olduğu ihtiyaç fazlası enerji miktarının birim kWh'ı için YEK Kanununa ekli Cetvel I'de kaynak bazında belirlenen teşvik miktarını öder. Ödeme Türk Lirası üzerinden yapılır. Cetvel I'de belirlenen dövizin TL'ye çevrilmesinde enerjinin sisteme verildiği gündeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuru kullanılır. Ödemenin yapılabilmesi için;

26.2.1. Dağıtım şirketince her bir üretici için belirlenen günlük ihtiyaç fazlası üretim miktarı YEK Kanununa ekli I sayılı Cetvelde kaynak bazında öngörülen fiyatın TL karşılığı ile çarpılarak yapılacak günlük ödeme miktarı belirlenir,

26.2.2. Dağıtım şirketince her bir üretici için belirlenen günlük ihtiyaç fazlası üretim miktarı ile YEK Kanununa ekli II sayılı Cetvelde öngörülen ve ilgili mevzuat uyarınca belirlenerek dağıtım şirketine bildirilmiş olan destek fiyatıyla çarpılarak yapılacak aksam destek bedeli belirlenir,

26.2.2.1. Bir tüketim tesisi için yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı birden fazla üretim tesisi kurulması halinde yerli ürün kullanım desteği, her bir üretim tesisinden sisteme verilen günlük ihtiyaç fazlası enerji için 26.2.2. hükümleri ayrı ayrı uygulanarak bulunur.

26.2.3. 26.2.1 ve/veya 26.2.2 hükümlerine göre bulunan bedeller toplanarak ilgili fatura dönemi için yapılacak toplam ödeme bulunur,

26.2.4. 26.2.3 hükmüne göre her bir üretici için bulunana bedeller kaynak bazında toplanarak kaynak bazında yapılacak ödeme belirlenir,

26.2.5. 26.2.4 hükmüne göre bulunan kaynak bazında belirlenmiş ödeme miktarları toplanarak ilgili fatura dönemi için PMUM'a bildirilecek lisanssız üreticilere ödenecek toplam bedel (LÜYTOB) belirlenir,

26.2.6. 26.2.5 uyarınca bulunan LÜYTOB miktarı PMUM'a piyasa yönetim sistemi üzerinden her ayın ilk altı günü içerisinde bildirilir,

26.2.7. PMUM tarafından kendisine yapılan ödeme ilgili üreticilere 26.2.3 hükümlerine göre belirlenen miktarda ödenir.

26.3. Perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketi, 26.2.5 hükmüne göre PMUM'a bildirdiği bedelin kendisine eksik ödenmesi halinde 26.2.7 kapsamındaki ödemeleri her bir kişi için aynı oranda eksik yapar. PMUM'un önceki fatura dönemlerinden kalan eksik ödemesini ilgili fatura döneminde fazla ödeme şeklinde yapması halinde fazla kısım eksik ödeme yapılan üreticilere payları oranında ödenir.

26.4. Dağıtım şirketinin 26.3 hükmünde belirlenen istisna dışında, ödemede temerrüde düşmesi halinde 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranı uygulanır.

27. İTİRAZLAR

27.1. Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında üretim yapan gerçek ve tüzel kişiler, Yönetmeliğin 19 uncu, 20 nci, 22 nci ve 23 üncü maddeleri, bu Tebliğ'in 22, 23, 24 ve 25 inci maddelerinde dağıtım şirketi ve perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketi tarafından yapılacağı belirlenen iş ve işlemlere, işlemin kendilerine bildirim tarihinden itibaren, işlem bildirilmese bile ödemenin yapıldığı ve/veya tüketim faturasının tebliğ edildiği tarihten itibaren üç işgünü içerisinde itiraz edebilir.

27.2. Dağıtım ve perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketi, itiraz tarihinden itibaren yedi gün içerisinde itiraza konu işlemi yeniden inceleyerek gerekmesi halinde düzeltir ve sonucu itiraz sahibine bildirir.

27.3. Ödemeye esas miktarların ve bedelin değişmesi halinde fark bir sonraki fatura döneminde düzeltilir.

28. TÜKETİM BİRLEŞTİRME

28.1. Aynı tarife grubundaki bir veya birden fazla gerçek ve/veya tüzel kişi, Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında

üretim tesisi kurmak amacıyla, uhdesindeki/uhdelerindeki tesislerde tüketilen elektrik enerjisi için tüketimlerini birleştirebilir. Bir dağıtım bölgesinde kurulu tüketim tesisi ya da tesislerinin tüketimleri OSB dağıtım şebekesi içindeki bir tüketim tesisi ile birleştirilemez. Ancak OSB dağıtım şebekesi içinde ve dışında tüketimi olan bir gerçek ya da tüzel kişi üretim tesisini OSB dağıtım şebekesi dışında kurmak kaydıyla birden çok tüketim tesisinin tüketimlerini birleştirebilir. Tüketim birleştiren kişiler kojenerasyon tesisi ile birlikte yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisi ya da tesisleri kuramaz. Birleştirilen tüketime yönelik Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında üretim tesisi ya da tesisleri kurulabilir. Bir gerçek ve/veya tüzel kişinin tüketim birleştirme talebinde tüketimlerinin aynı tarife grubunda olması hükmü aranmaz.

- 28.2.** Tüketimi birleştirilecek tesislerin, üretim tesisinin kurulacağı dağıtım bölgesi içinde olması gerekir.
- 28.3.** Tüketimlerini birleştiren gerçek ve/veya tüzel kişiler aynı yıl içinde uygulamadan ayrılamazlar. Başka bir kişinin tüketim birleştirenlere katılabilmesi ancak her yılın ilk gününden itibaren başlamak kaydıyla mümkündür. Bu durumda tüketimini mevcut bir tüketim birleştirme uygulamasına katmak isteyen kişilere ilişkin başvurularının yetkili kişi tarafından yılbaşından en az iki ay önce, tüketimini mevcut bir tüketim birleştirme uygulamasından çıkarmak isteyenlere ilişkin başvurunun ise yetkili kişi tarafından yılbaşından en az bir ay önce dağıtım şirketine ulaştırılması gerekir.
- 28.4.** Tüketimini birleştiren gerçek ve/veya tüzel kişiler, Yönetmelik ve bu Tebliğ hükümlerinden yararlanmak amacıyla aralarından bir kişiyi vekâlet akdiyle tam ve sınırsız olarak yetkilendirir.
- 28.5.** Tüketim birleştirme dağıtım şirketine yapılacak yazılı bir başvuru ile yapılır. Yazılı başvuru ekinde tüketimi birleştirilen tesislerin sahipleri, abonelik bilgileri, yıllık tüketim verileri dağıtım şirketine sunulur.
- 28.6.** Yönetmelik ve bu Tebliğ'in uygulanması amacıyla, tüketimini birleştiren gerçek ve/veya tüzel kişilerin tüketim tesislerinde tüketilen elektrik enerjisi aralarından yetkilendirecekleri kişinin elektrik enerjisi tüketimi sayılır.
- 28.7.** Yönetmelik ve bu Tebliğ'in uygulanması amacıyla, Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında kurulacak üretim tesisinde ya da tesislerinde üretilecek elektrik enerjisi tüketimlerini birleştiren kişilerin aralarında yetkilendirecekleri kişinin elektrik enerjisi üretimi sayılır.
- 28.8.** Yönetmelik ve bu Tebliğ hükümlerinin uygulanması amacıyla yapılacak iş ve işlemler, yetkilendirilen kişi nam ve hesabına yapılır. Perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketi iş ve işlemlerinde yetkilendirilmiş kişiyi muhatap alır.
- 28.9.** Yönetmelik ve bu Tebliğ'in uygulanması sürecinde tüketimini birleştiren kişiler tüketimlerini birleştirmekten ve/veya üretimden kaynaklanan her türlü anlaşmazlığı kendi aralarında çözer. Hiçbir anlaşmazlık dağıtım şirketine ve/veya perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketine yöneltilemez.
- 28.10.** Bu maddenin diğer hükümlerinin uygulanmasında sorun oluştuğunda dağıtım şirketi üretim tesisini sistemden ayırabilir.

29. LİSANSIZ ÜRETİCİLERE ÜRETİM KAYNAK BELGESİ VERİLMESİ

- 29.1.** Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarından üretim yapmak amacıyla dağıtım şirketi ile Bağlantı ve Sistem Kullanım Anlaşmalarını imzalayan ve dağıtım sistemine YG'den bağlanan üreticilere, talep etmeleri halinde, önceki yıl içinde üreterek sisteme verdikleri toplam elektrik enerjisi miktarını gösteren, Yönetmelik EK-4'e uygun, bir yıl süreli Üretim Kaynak Belgesi, söz konusu miktarın emisyon ticareti kapsamındaki piyasalarda satışında kaynak türünün belirlenmesi ve takibi için kullanılması amacıyla, dağıtım şirketince verilir.
- 29.2.** Üretim kaynak belgesi için dağıtım şirketine yazılı başvuru yapılır. Başvuruda aşağıdaki bilgi ve belgeler sunulur:
- 29.2.1. Lisansız üretim bağlantı ve sistem kullanım anlaşmalarının tarih ve varsa sayıları,
- 29.2.2. Perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketince önceki yıl içinde Yönetmelik 18.1 hükmüne göre tesis edilen sayaçtan okunan üretim bilgilerine ilişkin belgeler,
- 29.3.** Dağıtım şirketi 29.1 hükümlerine uygun kişilerin yetkili temsilcilerince yapılmış başvuru üzerine Yönetmelik 18.1 hükümlerine uygun olarak tesis edilmiş sayaçtan okuduğu verileri bir araya getirerek yıllık üretim rakamını belirler ve bu rakam için Yönetmelik EK-4'e uygun Üretim Kaynak Belgesini düzenleyerek başvuru tarihinden itibaren bir ay içinde başvuru sahibine teslim hazır eder. Üretim Kaynak Belgesini almaya hak kazananlar başvurunun 28 inci günü dağıtım şirketinin illerdeki ilan panolarında ve internet sitesinde ilan edilir ve başvuru sahibinin yetkili temsilcisine, başvuru üzerine, teslim edilir.

30. ÜRETİM TESİSLERİNİN İŞLETMEYE GİRMESİ

- 30.1.** Yönetmelik ve bu Tebliğ hükümlerine göre dağıtım sistemine bağlanacak üretim tesislerinin geçici kabul işlemlerinin, bağlantı anlaşmasının imza tarihinden itibaren;
- 30.1.1. YG seviyesinden bağlanacak hidroelektrik üretim tesislerinde üç yıl,
- 30.1.2. YG seviyesinden bağlanacak hidroelektrik dışındaki üretim tesislerinde iki yıl,
- 30.1.3. AG seviyesinden bağlanacak tüm üretim tesislerinde bir yıl,
- içerisinde tamamlanması zorunludur. Bu sürelerin sonunda üretim tesisinin tamamlanmaması halinde bağlantı ve

sistem kullanım anlaşmaları ile su kullanım hakkı izin belgeleri kendiliğinden hükümsüz hale gelir.

31. BİLGİLERİN TOPLANMASI

31.1. Dağıtım şirketleri, bölgelerinde bulunan Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında üretim başvurusunda bulunan, başvurusu olumlu sonuçlananlar ile olumsuz sonuçlananlar ve işletmeye girenlere ilişkin kurulu güç, üretim miktarı, kaynak türü, gerilim seviyesi, üretim teknolojisi, il-ilçesi ve Kurumca belirlenecek diğer kısıtlara uygun bildirimleri Kurumca belirlenecek formlarla her yılın Ağustos ayında Kuruma sunar.

32. YASAKLAR VE YAPTIRIMLAR

- 32.1.** Dağıtım şirketleri, Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamındaki üretim tesisleri arasında ayırım yapamaz.
- 32.2.** Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamına giren üretim tesisleri 14/4/2009 tarihli ve 27200 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği kapsamında dengeleme birimi olamaz ve uygulamalara katılamazlar.
- 32.3.** Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamındaki üretim tesislerinde üretilen elektrik enerjisi ticarete konu edilemez, üretim tesisinin bulunduğu dağıtım bölgesinin dışında tüketime sunulamaz.
- 32.4.** Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilerek dağıtım sistemine verilen ihtiyaç fazlası elektrik enerjisinin perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketi tarafından satın alınarak YEKDEM kapsamında satılması ile bu Yönetmelik kapsamında tüzel kişilerce kurulan mikro kojenerasyon tesislerinde üretilerek sisteme verilen ihtiyaç fazlası elektrik enerjisinin perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketi tarafından satın alınarak perakende satış tarifesi yoluyla satılması 32.3 hükmünün istisnasıdır.
- 32.5.** Yönetmelik ve bu Tebliğ hükümlerine aykırı hareket eden gerçek veya tüzel kişi dağıtım şirketi tarafından yazılı olarak ihtar edilerek aykırılığın giderilmesi için kendisine 15 günden az olmamak kaydıyla makul bir süre verilir. Verilen süre zarfında da aykırılığın giderilmemesi durumunda, bu kişinin sisteme elektrik enerjisi vermesi, tüketim tesisinin sistemden enerji çekmesine engel olmayacak biçimde dağıtım şirketi tarafından engellenebilir.

33. DİĞER HÜKÜMLER

- 33.1.** Üretim yapmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler, üretim tesisinin kurulması için gerekli olan her türlü izin, ruhsat, onay ve benzeri belgeyi almakla yükümlüdür.
- 33.2.** Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında dağıtım sistemine AG seviyesinden bağlı üretim tesislerinden beslenen ve üretim tesisi ile aynı yerde olan tüketim tesisleri için emreamade kapasite bedeli tahakkuk ettirilmaz.
- 33.3.** Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilerce bir sonraki yıl içinde tahsil edilebilecek başvuru bedeli her yıl 31 Aralık tarihine kadar Kurul tarafından belirlenir.
- 33.4.** Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketlerinin fiilen üretim yapan kişiler için yürüttükleri iş ve işlemler karşılığında tahsil edebileceği yıllık işletim ücreti her yıl için önceki yılın 31 Aralık tarihine kadar Kurul kararıyla belirlenir. Üretim tesislerinin ilgili mevzuat gereği ödemekle yükümlü oldukları bedeller saklıdır.
- 33.5.** Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamında kurulacak üretim tesislerinde kullanılacak YEK Kanununa ekli II sayılı Cetvelde adı geçen mekanik ve/veya elektro-mekanik aksamdan her birinin, ithalat tarihi baz alınarak, en fazla önceki beş takvim yılında üretilmiş olması zorunludur.
- 33.6.** 6831 sayılı Orman Kanununa göre orman sayılan alanlarda 5346 sayılı YEK Kanunu’nun 6/A maddesi uyarınca kurulacak lisanssız elektrik üretim tesislerinin kurulmasında kamu yararı bulunup bulunmadığına Yönetmelik ve bu Tebliğ kapsamındaki yer tahsisine ilişkin başvuru üzerine Orman ve Su İşleri Bakanlığınca karar verilebilir.
- 33.7.** Üretim tesisinin tüketim tesisi ile aynı yerde bulunması ve tüketim tesisinin, müşterilerin ortak kullanımında bulunan hat veya müştemilatı ve/veya dağıtım tesislerine irtibatlı olması halinde, üretim tesisi sahibinin sistem kullanım ve bağlantı anlaşması talebi, AG seviyesinden bağlanan binaların bağlantı kabloları hariç, ortak kullanım haline gelecek olan dağıtım tesislerinin devralınmasından sonra karşılanır.

[Ekleri için tıklayınız.](#)